

Projekt

z dnia 19 stycznia 2024 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR LXVIII/ /2024
RADY GMINY MICHAŁOWICE**

z dnia 29 stycznia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463, 1688), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, 2600), Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Gminy Michałowice

Daniel Gajoch

Załącznik do uchwały Nr LXVIII/ /2024
Rady Gminy Michałowice
z dnia 29 stycznia 2024 r.

**PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA lata 2024-2026**

I.	WPROWADZENIE	3
II.	OPIS PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI.....	4
III.	DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE GMINY MICHAŁOWICE.....	5
IV.	ZASOBY W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI.....	16
V.	ADRESACI PROGRAMU.....	16
VI.	SZCZEGÓLWE CELE I ZADANIA PROGRAMU	17
VII.	MONITORING EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ.....	21
VIII.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ	22
IX.	TERMIN I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	22
X.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	23
XI.	ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GKRPA.....	23

I. WPROWADZENIE

Samorząd gminny na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) w związku z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939) ma obowiązek przyjąć i realizować gminny programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (GPPiRPAoPN). Od 2022 roku elementem działań edukacyjnych i profilaktycznych prowadzonych w ramach gminnych programów jest także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

Zadania gmin w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom są zadaniami własnymi, a samorząd ma wskazane źródło finansowania, czyli dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zatem zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; dochody z opłat za zezwolenia wykorzystywane będą na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Oznacza to, że finansowanie zadania z ww. dochodów musi mieć związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii w rozumieniu ww. ustaw i tylko takie zadania mogą być wpisane do gminnych programów.

Dodatkowo ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1492, z późn. zm.), wprowadziła opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty te stanowią w 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych oraz 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia i mają wskazany cel ustawowy.

Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Podstawą tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026, zwanego w dalszej części „Programem”, są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych

Kierunki określone w Programie, stanowią kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, jednocześnie pozostaje on zgodny zarówno z kierunkami zawartymi w ww. aktach prawnych, jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym oraz lokalnym, tj.:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026,
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Michałowice na lata 2021-2025,
- Projekt Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Michałowice na lata 2024–2030

Program w najlepszy możliwy sposób promuje zdrowie, zapobieganie uzależnieniem od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Michałowice (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, **a także ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego**, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków poprzez stosowanie odpowiednich działań interwencyjnych i korekcyjnych.

W zadaniach Programu uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Niniejszy program koncentruje się tylko na wycinku życia społecznego. Warto pamiętać, że zarówno na poziomie indywidualnym, jak i w skali całej społeczności Gminy Michałowice problemy społeczne współwystępują ze sobą i układają się w charakterystyczne wiązki problemów. Kontekst innych problemów ma istotne znaczenie dla planowania i podejmowania działań we wszystkich wspomnianych obszarach, a także dla prognozowanych efektów tych działań. Niekiedy interwencja profilaktyczna zaplanowana dla ograniczenia występowania konkretnego problemu, ujęta w gminnym programie, może przyczynić się do rozwiązania także innych problemów. Na przykład ograniczenie spożycia alkoholu lub narkotyków może wpływać na poprawę sytuacji w zakresie porządku publicznego.

Program nawiązuje do działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Wskazuje on podmioty odpowiedzialne za realizację, ponadto określa źródła finansowania.

Powyżej określony cel główny będzie realizowany przez 6 celów operacyjnych, opisanych w dalszej części programu.

II. OPIS PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI I PROFILAKTYKA

UZALEŻNIENIE – nabyty stan zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który charakteryzuje się okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej. Zgodnie z obowiązującą w Polsce Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uzależnienie rozpoznaje się, jeśli trzy lub więcej z następujących objawów występowało łącznie przez co najmniej 1 miesiąc lub występowało w sposób powtarzający się w okresie 12 miesięcy:

- silne pragnienie lub poczucie przymusu użycia,
- upośledzenie kontroli nad zachowaniem związanym z używaniem, tj. nad jego rozpoczynaniem, kończeniem oraz poziomem użycia,
- fizjologiczne objawy stanu abstynencyjnego pojawiające się, gdy użycie jest ograniczane lub przerywane,
- wzrost tolerancji tj. konieczność przyjmowania istotnie wzrastających ilości substancji, w celu osiągnięcia pożądanego efektu,
- silne pochłonięcie sprawą używania przejawiające się istotną zmianą dotychczasowych zamiłowań i zainteresowań porzucanych lub ograniczanych z powodu używania,

- uporczywe używanie, pomimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw, choć charakter i rozmiar szkód są już danej osobie znane.

ZAGROŻENIA BEHAVIORALNE – zachowania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego, które mogą prowadzić do uzależnień czynnościowych (związanych z zachowaniami, a nie substancjami), tj. hazard, korzystanie z Internetu, granie w gry, zakupoholizm, pracoholizm; uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, opalania się czy patologiczna koncentracja na spożywaniu zdrowego jedzenia.

ZACHOWANIA RYZYKOWNE – zachowania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego. Do zachowań ryzykownych zaliczamy: palenie tytoniu, używanie środków psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, leków), wczesną aktywność seksualną, zachowania agresywne i przestępcze.

PROBLEM SPOŁECZNY – to zaobserwowane lub spodziewane (potencjalne) zjawisko społeczne – stan, proces lub układ warunków – które uznano za niekorzystne, wywołujące pośrednio lub bezpośrednio straty finansowe i wymagające interwencji: przeciwdziałania, redukcji szkód lub rozwinięcia równoważących je potencjałów.

PROFILAKTYKA – zapobieganie powstaniu niekorzystnego zjawiska, zanim ono wystąpi, poprzez oddziaływanie zawczasu na jego rozpoznane przyczyny lub poprzez budowanie zabezpieczeń przed tym zjawiskiem, albo poprzez wyprzedzające łagodzenie skutków zjawiska, któremu zapobiec się nie da. Współczesne rozumienie profilaktyki uwzględnia jej podział na trzy poziomy:

PROFILAKTYKA UNIWERSALNA – profilaktyka kierowana do populacji uniwersalnej (np. wszystkich uczniów w określonym wieku), bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych; ma na celu przeciwdziałanie inicjacji poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka.

PROFILAKTYKA SELEKTYWNA – profilaktyka ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymagająca dobrego rozpoznania tych grup uczniów w społeczności szkolnej; ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych.

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA – profilaktyka kierowana do osób, u których rozpoznano objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM NIELEGALNYCH SUBSTANCJI NA TERENIE GMINY MICHAŁOWICE

Diagnoza ma na celu dostarczenie lokalnej społeczności szczegółowej wiedzy na temat problemów, które występują w danym miejscu. Powinna ona stanowić podstawę działań mających na celu rozwiązywanie wskazanych problemów poprzez odpowiadanie na potrzeby lokalnej społeczności i poprawę jakości jej życia. Bez dobrego rozpoznania problemów, a także zidentyfikowania ich źródeł trudno o skuteczną receptę na ich rozwiązanie. Diagnoza składa się z dwóch wskaźników.

Wskaźnik I. Analizy danych ilościowych opracowanych w Diagnozie Problemów Społecznych Gminy Michałowice

W tej części dane zostały opracowane z przeprowadzonej Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Michałowice, gdzie podstawą były badania jakościowe (analizy danych zastanych), prowadzone badania ilościowe za pomocą kwestionariuszy ankietowych

elektronicznych (technika CAWI) oraz papierowych (technika PAPI), pozyskane od dorosłych mieszkańców, rodziców, nauczycieli i uczniów szkół podstawowych w Gminie. W ramach ww. diagnozy zostały utworzone cztery ankiety własne o charakterze samoopisowym, które dostarczyły informacji od różnych grup respondentów w Gminie Michałowice:

- ankieta dla dorosłych mieszkańców Gminy zawierała 37 pytań i uzyskała 101 odpowiedzi,
- ankieta dla uczniów szkół podstawowych Gminy składała się z 49 pytań i otrzymała 107 odpowiedzi;

Spośród badanych uczniów 56% z nich (60 głosów) uczęszcza do Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Długosza w Raciborowicach, natomiast 44% (47 głosów) do Szkoły Podstawowej im. św. Królowej Jadwigi w Więclawicach Starych. Łączna liczba odpowiedzi na to pytanie wynosiła 107, przy czym żaden z respondentów nie wybrał opcji "Inne" ani "Szkoła Podstawowa w Michałowicach im. Jana Pawła II".

- ankieta dla nauczycieli Gminy liczyła 30 pytań, na które odpowiedziało 21 osób,
- ankieta dla rodziców uczniów szkół podstawowych Gminy zawierała 31 pytań i otrzymała 42 odpowiedzi.

Koncepcja badania została zaprojektowana tak, aby zapewnić trafność i rzetelność planowanych działań. Głównym celem było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców wobec wybranych problemów społecznych, co umożliwiło dokładną diagnozę określonych zjawisk w środowisku szkolnym oraz w szerszej społeczności Gminy.

W trakcie badania kładziono duży nacisk na zapewnienie anonimowości i poufności odpowiedzi, aby zagwarantować wiarygodność wyników. W przypadku badań w szkołach szczególną uwagę poświęcono na poinformowanie i przeszkolenie dyrektorów oraz nauczycieli o celach i metodach przeprowadzania diagnozy, co miało na celu zapewnienie pełnego zrozumienia procesu badawczego przez wszystkich uczestników.

1) Uczniowie

a) Stosowanie używek wśród badanych dzieci i młodzieży szkolnej:

➤ Alkohol

Spożycie alkoholu przez kolegów i koleżanki z klasy, 54.29% uczniów (57 głosów) odpowiedziało, że nikt z ich rówieśników nie pije alkoholu. 27.62% (29 głosów) miało trudności z określeniem, czy ich koledzy/koleżanki piją alkohol. Tylko 5.71% (6 głosów) wskazało, że większość ich rówieśników pije alkohol. To wskazuje na to, że większość uczniów postrzega swoje środowisko jako wolne od problemu alkoholowego wśród rówieśników.

W kwestii samodzielnego kupowania alkoholu, zdecydowana większość, czyli 99% uczniów (103 głosy), stwierdziła, że nigdy samodzielnie nie kupiła alkoholu. Tylko 1 uczeń (1%) zadeklarował, że kupił alkohol raz. To wskazuje na świadomość i przestrzeganie przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu nieletnim.

Pytanie o doświadczenie z alkoholem pokazało, że 80% uczniów (83 głosy) nigdy nie piło alkoholu, podczas gdy 20% (21 głosów) przyznało się do jego spożycia. To może sugerować, że większość uczniów unika alkoholu, a mniejsza część ma z nim doświadczenia.

Pytanie dotyczyło częstotliwości picia alkoholu. Z grupy, która zadeklarowała spożycie alkoholu (20 osób, czyli 19% respondentów), większość, czyli 75% (15 osób), stwierdziła, że już nie pije alkoholu. 20% (4 osoby) piło alkohol kilka razy w roku, a tylko 5% (1 osoba) kilka razy w miesiącu. To wskazuje na to, że większość uczniów, którzy mieli doświadczenie z alkoholem, nie kontynuowała jego spożywania.

Rodzaj spożywanego alkoholu - wśród tych, którzy przyznali się do picia alkoholu, najwięcej osób, 41% (7 osób), wskazało na piwo jako najczęściej spożywany napój alkoholowy. 35% (6 osób) odpowiedziało "Inne", 12% (2 osoby) wskazało na wino, a po 6% (po 1 osobie) na wódkę, inne mocne alkohole oraz drinki. Odpowiedzi otwarte zawierały różne wypowiedzi, od deklaracji niepicia po wskazanie na piwo bezalkoholowe.

Pytanie dotyczące tego, czy respondenci kiedykolwiek się upili. Większość, czyli 88% (15 osób), odpowiedziała, że nigdy się nie upiła. 6% (1 osoba) stwierdziła, że upiła się wiele razy, a kolejne 6% (1 osoba), że tylko raz.

Wyniki te sugerują, że większość uczniów nie doświadczyła upicia.

➤ Narkotyki

Na pytanie dotyczące tego, ilu uczniów z klasy respondentów miało kontakt z narkotykami większość, 68.87% (73 osoby), odpowiedziała, że nikt z ich kolegów/koleżanek nie miał kontaktu z narkotykami. Jednak 24.53% (26 osób) miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Niewielka liczba respondentów wskazała na pojedyncze osoby (1.89%, 2 osoby) lub większość (2.83%, 3 osoby). To wskazuje na to, że większość uczniów nie dostrzega problemu narkotyków w swoim najbliższym otoczeniu.

W pytaniu, czy spotkali osobę rozprowadzającą narkotyki, uczniowie odpowiadali w 91.52% (97 osób), że nie. Jednak 6.6% (7 osób) spotkało taką osobę poza szkołą, a po 0.94% (po 1 osobie) w szkole oraz zarówno w szkole, jak i poza nią.

Pytanie dotyczące tego, czy uczniowie próbowali narkotyków, w tym marihuany i dopalaczy, tylko 1% (1 osoba) z uczniów przyznało się do próbowania, podczas gdy 99% (105 osób) nigdy nie miało z nimi do czynienia.

Pytanie, które dotyczyło pierwszego kontaktu z narkotykami, miało tylko jednego respondenta, który wskazał szkołę jako miejsce tego kontaktu. Podobnie pytanie dotyczące rodzaju przyjmowanego narkotyku, miało tylko jednego respondenta, który wymienił kilka rodzajów substancji, w tym heroinę, kokainę, amfetaminę, dopalacze i LSD.

Jeśli chodzi o częstotliwość przyjmowania narkotyków, to jeden respondent przyznał się do ich używania, stwierdził, że robi to codziennie.

Pytanie o gotowości do spróbowania narkotyków, gdyby nadarzyła się okazja, większość respondentów, bo aż, 96% (101 osób), odpowiedziała, że nie spróbowalaby, podczas gdy 4% (4 osoby) stwierdziło, że spróbowalaby.

Podsumowując, wyniki ankiety wskazują na to, że większość uczniów nie ma doświadczenia z narkotykami, nie spotkała osób rozprowadzających narkotyki i nie jest skłonna do eksperymentowania z nimi. To istnieje niewielka grupa uczniów, która miała kontakt z narkotykami lub rozważyła ich wypróbowanie. Wyniki te mogą podkreślać potrzebę kontynuowania działań edukacyjnych i prewencyjnych w tym zakresie wśród młodzieży.

➤ Papierosy, E-papierosy lub podgrzewacze tytoniu

Uczniowie pytani o palenie papierosów, e-papierosów lub używanie podgrzewaczy tytoniu przez ich rówieśników odpowiadali, że 64% (68 osób) stwierdziło, że nikt z ich kolegów/koleżanek nie pali, 20% (21 osób) miało trudności z określeniem. Tylko 10% (11 osób) wskazało, że pojedyncze osoby palą, a 4% (4 osoby) że większość. To sugeruje, że palenie wśród rówieśników nie jest powszechnym zjawiskiem.

Pytanie dotyczyło samodzielnego kupowania papierosów przez uczniów. Zdecydowana większość respondentów, 98% (104 osoby), stwierdziła, że nigdy samodzielnie nie

kupiła papierosów. Tylko 1% (1 osoba) zrobiło to kilka razy, a kolejne 1% (1 osoba) tylko raz. Wyniki te sugerują, że większość uczniów nie angażuje się w zakup papierosów, co może być związane z ich świadomością o szkodliwości palenia oraz przestrzeganiem przepisów dotyczących sprzedaży tytoniu nieletnim.

W pytaniu, czy kiedykolwiek palili papierosy, w tym e-papierosy lub używali podgrzewaczy tytoniu 96% uczniów (102 osoby) odpowiedziało, że nigdy nie paliło, a jedynie 4% (4 osoby) przyznało się do palenia. To pokazuje, że palenie papierosów nie jest popularnym zachowaniem wśród respondentów.

Jeżeli chodzi o sytuacje, w której uczniowie po raz pierwszy mieli kontakt z papierosami. Połowa odpowiedzi, czyli 50% (2 osoby), wskazywała na szkołę jako miejsce pierwszego kontaktu z papierosami, 25% (1 osoba) wskazało na wakacje, a kolejne 25% (1 osoba) odpowiedziało "Inne", z jedną odpowiedzią otwartą wskazującą na komisariat policji. Wyniki te mogą sugerować, że pierwszy kontakt z papierosami często ma miejsce w szkole lub podczas wolnego czasu poza domem.

Częstotliwości palenia papierosów, wszyscy respondenci (4 osoby, czyli 100%), którzy zadeklarowali, że kiedykolwiek palili, stwierdzili, że obecnie już nie palą. Brak odpowiedzi potwierdzających obecne palenie wskazuje na to, że uczniowie, którzy mieli doświadczenia z paleniem, zaprzestali tej praktyki.

Podsumowując, wyniki ankiety wskazują na niski poziom zaangażowania uczniów w palenie papierosów i tym podobnych produktów. Większość z nich nigdy nie paliła ani nie kupowała papierosów, a ci, którzy mieli z nimi doświadczenie, obecnie nie palą. Wyniki te mogą odzwierciedlać skuteczność działań edukacyjnych i prewencyjnych w zakresie palenia wśród młodzieży.

➤ Uzależnienia behawioralne

Świadomość uczniów na temat uzależnień behawioralnych, wykazała, iż większość, bo aż 90% (94 osoby), odpowiedziała, że nie wie, co to są uzależnienia behawioralne.

Pytanie z prośbą o wymienienie znanych im uzależnień behawioralnych, wykazało u prawie wszystkich respondentów brak wiedzy na ten temat. Zdarzyło się kilka odpowiedzi, w których wpisano: gry komputerowe, hazard czy seks jako przykłady.

Styczność z grami hazardowymi, pieniężnymi np. Totolotek, płatne smsy, automaty typu jednoręki bandyta, wykazało u większości tj. 68.63% (70 osób), brak styczności w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Jednak 31.37% (32 osoby) przyznało się do korzystania z tego typu gier przynajmniej raz.

Poczucia niepokoju i stresu z powodu braku możliwości skorzystania z Internetu, wskazała, iż 63% (64 osoby), stwierdziły, że nie doświadczyła takiego niepokoju, jednak aż 37% (37 osób) przyznało się do odczuwania tego niepokoju przynajmniej raz.

Do rozpoczynania gry na urządzeniu elektronicznym w złym nastroju, przyznało się ponad połowę uczniów - 55.56% (55 osób).

Podsumowując, wyniki ankiety wskazują na to, że większość uczniów ma ograniczone doświadczenia z uzależnieniami behawioralnymi. Większość uczniów nie gra w gry hazardowe. Wśród ankietowanych widać pewien brak świadomości na temat uzależnień behawioralnych. Wyniki te mogą podkreślać potrzebę dalszej edukacji na temat substancji i zachowań uzależniających.

b) Poczucie bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży szkolnej:

Poczucie bezpieczeństwa w szkole – 23.58% uczniów (25 głosów) przyznało, że czuło się bezpiecznie, a 39.62% (42 głosy) raczej czuło się bezpiecznie. Grupa uczniów, którzy odpowiedzieli, że nie wiedzą lub trudno im powiedzieć, stanowiła 28.3% (30 głosów). 5.66% (6 głosów) raczej nie czuło się bezpiecznie, a 2.84% (3 głosy) zdecydowanie nie czuło się bezpiecznie w szkole.

Zaufanie do nauczycieli – uczniowie odpowiedzieli, że darzą zaufaniem większość nauczycieli w 16.82% przypadków (18 głosów), około połowy nauczycieli w 26.17% przypadków (28 głosów), a mniejszość nauczycieli w 31.78% przypadków (34 głosy). 18.69% uczniów (20 głosów) zaufało tylko jednemu nauczycielowi, natomiast 6.54% (7 głosów) nie darzyło zaufaniem żadnego nauczyciela.

Doświadczenia stresu w szkole – 34.58% uczniów (37 głosów) doświadczało stresu zdecydowanie często, tyle samo uczniów (37 głosów) doświadczało go często. 17.76% (19 głosów) doświadczało stresu ani często, ani rzadko, 8.41% (9 głosów) rzadko doświadczało stresu, a 4.67% (5 głosów) bardzo rzadko doświadczało stresu w szkole.

c) Przeciwdziałanie zachowań ryzykownych:

Analiza wyników z ankiety dostarcza informacji na temat doświadczeń i preferencji uczniów w zakresie udziału w zajęciach profilaktycznych.

W pytaniu o chęć wzięcia udziału w zajęciach profilaktycznych 67% respondentów (68 osób), odpowiedziało, że nie brała w nich udziału, a 33% (34 osoby), że uczestniczyła w tego typu zajęciach.

Najwięcej uczniów, ponieważ aż 64% (23 osoby), wzięło udział w zajęciach dotyczących agresji/przemocy. Na drugim miejscu były zajęcia dotyczące używek/uzależnień (58%, 21 osób), a na trzecim zagrożenie korzystania z komputera (54%, 19 osób).

Pytanie dotyczące oceny tych zajęć, wykazało, iż pozytywne były postrzegane przez 61.12% (22 osoby) i mieszane odczucia miało 22.22% (8 osób). Grupa 11.11% (4 osoby) oceniła zajęcia negatywnie

Zapytano również, z kim uczniowie chcieliby mieć zajęcia profilaktyczne. Większość, bo aż 60% (54 osoby), wolałaby osoby spoza szkoły, jak psycholog czy trener. 33% (30 osób) wskazało na wychowawcę jako preferowanego prowadzącego.

Podsumowując, wyniki ankiety wskazują na to, że uczniowie mają różnorodne doświadczenia i preferencje dotyczące zajęć profilaktycznych. Większość uczniów nie brała udziału w takich zajęciach, a tematyka zdrowego stylu życia i budowania dobrych relacji wydaje się być najbardziej interesująca dla uczniów. Wyniki te mogą podkreślać potrzebę dostosowania tematyki i formy zajęć profilaktycznych do zainteresowań i potrzeb młodzieży.

Podsumowanie uczniowie

Mocne Strony Szkoły:

- Bezpieczeństwo: Większość uczniów czuje się bezpiecznie w szkole.
- Rodzicielska Obecność: Wysoki procent uczniów spędza czas z rodzicami.
- Zainteresowania Pozaszkolne: Uczniowie aktywnie uczestniczą w zajęciach dodatkowych.
- Zaufanie do Nauczycieli: Uczniowie w znaczącym stopniu ufają swoim nauczycielom.

Słabe Strony:

- Stres Szkolny: Wysoki poziom doświadczanego stresu.
- Brak Zajęć Profilaktycznych: Niedostateczna liczba zajęć profilaktycznych i edukacyjnych.

Zagrożenia:

- Przemoc i Agresja: Odczuwalna przemoc rówieśnicza, zarówno fizyczna jak i w cyberprzestrzeni.

- Użytki: Choć większość uczniów unika alkoholu i papierosów, istnieje niewielka grupa, która eksperymentuje z tymi substancjami.

Wnioski z ankiety pokazują, że szkoła ma silną bazę w zakresie bezpieczeństwa i zaufania do nauczycieli, ale wymaga zwiększenia działań profilaktycznych i wsparcia psychologicznego. Integracja programów edukacyjnych i profilaktycznych może przyczynić się do poprawy ogólnego dobrostanu uczniów

2) Dorośli

a) Stosowanie używek

➤ Alkohol

Na pytanie „Jak często spożywa Pan/i alkohol (w tym piwo powyżej 0,5% alkoholu)?” większość respondentów odpowiedziała „okazjonalnie”. Najwięcej osób, bo 38%, stwierdziło, że spożywa alkohol kilka razy w roku, co wskazuje na umiarkowane podejście do spożywania alkoholu. 29% spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, a 14% raz na miesiąc. Zaledwie 2% respondentów deklaruje codzienne spożywanie alkoholu, a 6% kilka razy w tygodniu. 11% respondentów w ogóle nie spożywa alkoholu, co może odzwierciedlać różnorodne postawy wobec alkoholu w tej społeczności.

Wśród respondentów dominuje spożycie wina, które wybrało 56% osób. Piwo jest drugim najczęściej wybieranym rodzajem alkoholu (26%), co może odzwierciedlać popularność tych napojów. Likiery, whisky i gin wybrało 17% respondentów, a wódka była najmniej popularna (1%). Wyniki te mogą świadczyć o różnorodności preferencji alkoholowych wśród dorosłych mieszkańców gminy.

W pytaniu o dostępności alkoholu dla osób poniżej dziesiątym respondenci są podzieleni w swoich opiniach na temat dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. 25% uważa, że dostępność jest „raczej duża”, a 17% ocenia ją jako „bardzo dużą”. Natomiast 34% respondentów uważa, że dostępność jest „raczej ograniczona”, a 8% jako „bardzo ograniczona”. 16% respondentów nie ma wyrobionego zdania na ten temat. Wyniki te wskazują na istnienie obaw dotyczących dostępności alkoholu dla nieletnich, co może sugerować potrzebę zwrócenia większej uwagi na środki kontroli sprzedaży alkoholu tej grupie wiekowej.

Podsumowując, odpowiedzi na te pytania wskazują na umiarkowane spożycie alkoholu przez dorosłych respondentów z różnorodnymi preferencjami co do rodzaju alkoholu. Jednocześnie istnieje pewien poziom niepokoju dotyczący dostępności alkoholu dla młodzieży, co sugeruje potrzebę dalszych działań prewencyjnych i kontrolnych w tej dziedzinie.

➤ Narkotyki

Większość respondentów, 70% (67 osób), stwierdziła, że nie zna nikogo, kto zażywa narkotyki, co sugeruje, że w ich środowisku narkotyki nie są powszechnym problemem. 16% (15 osób) zna do 5 osób zażywających narkotyki, a tylko 3% (3 osoby) zna więcej niż 10 osób. To wskazuje na to, że narkotyki mogą być obecne w niektórych kręgach społeczności, ale nie są one szeroko rozpowszechnione.

„Ile zna Pan/i osób w miejscu zamieszkania, które zażywają narkotyki (w tym marihuanę i dopalacze)?”. Na to pytanie 65% respondentów (62 osoby) stwierdziło, że nie wie, jak trudno jest nabyć narkotyki w ich gminie. 22% (21 osób) uważa, że jest to raczej łatwe, a tylko 4% (4 osoby) uważa, że jest to bardzo łatwe. Wyniki te sugerują, że choć niektórzy uważają narkotyki za dostępne, to większość nie ma wyrobionego zdania na ten temat lub uważa, że nie jest to łatwe.

Większość respondentów, 89% (85 osób), stwierdziła, że nigdy nie przyjmowała środków uznawanych za narkotyki. Tylko 11% (11 osób) przyznało się do ich zażywania. To wskazuje na to, że osobiste doświadczenie z narkotykami wśród respondentów jest

stosunkowo rzadkie.

Podsumowując, odpowiedzi te wskazują na to, że narkotyki nie są szeroko rozpowszechnionym problemem wśród respondentów. Chociaż niektórzy są świadomi dostępności narkotyków, to większość nie ma bezpośrednich doświadczeń ani wiedzy na ten temat. Wyniki te mogą odzwierciedlać potrzebę dalszej edukacji i świadomości na temat narkotyków i ich skutków w społeczności.

➤ Uzależnienia behawioralne

Ankietowani w 43% (40 osób) uważa, że wie, czym są uzależnienia behawioralne. Wyniki te wskazują na to, że świadomość uzależnień behawioralnych nie jest powszechna wśród badanych.

Na pytanie o rodzaj uzależnienia behawioralnego respondenci wymieniali; uzależnienie od gier komputerowych, hazardu, zakupów, Internetu, telefonu, seksu, pracoholizmu, objadania się, czy nawet nadmiernego ćwiczenia. To wskazuje na rozumienie, że uzależnienia behawioralne mogą obejmować szeroki zakres działań i zachowań.

Wyniki ankiet pokazują, że wśród respondentów istnieje ograniczona świadomość na temat uzależnień behawioralnych. Chociaż niektórzy są świadomi różnych ich form, większość nie ma głębokiej wiedzy na ten temat. Hazard nie wydaje się być znaczącym problemem w tej społeczności, chociaż jest obecny. Wyniki te mogą wskazywać na potrzebę dalszej edukacji i świadomości dotyczącej różnych form uzależnień behawioralnych.

b) Przemoc

„Czy zna Pan/ Pani rodziny, w których dochodzi do różnych form przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna)?”, po tym pytaniu większość respondentów (57.89%) nigdy nie zareagowała na przemoc domową. 12.63% zareagowało kilka razy, a 10.53% raz. Tylko 2.11% reagowało wiele razy. Wyniki te mogą odzwierciedlać brak świadomości, jak reagować na przemoc lub obawy związane z interwencją.

90.43% respondentów nie doświadczyła przemocy fizycznej w domu w ciągu ostatniego roku. 4.26% doświadczyło takiej przemocy, a 5.31% miało trudności z odpowiedzią. To wskazuje na to, że przemoc fizyczna w domu nie jest powszechnym doświadczeniem wśród respondentów.

18% respondentów doświadczyło przemocy psychicznej w domu w ciągu ostatniego roku. 74% nie miało takiego doświadczenia, a 8% miało trudności z odpowiedzią. Wyniki te mogą wskazywać na większą obecność przemocy psychicznej niż fizycznej w domach respondentów.

10% respondentów doświadczyło przemocy ekonomicznej w domu, a 86% nie miało takiego doświadczenia. 4% miało trudności z odpowiedzią. Przemoc ekonomiczna, choć mniej rozpowszechniona niż inne formy przemocy, jest jednak obecna w niektórych domach.

1% respondentów doświadczyło przemocy seksualnej w domu w ciągu ostatniego roku. Większość (97%) nie miała takiego doświadczenia, a 2% miało trudności z odpowiedzią. Wyniki te wskazują na to, że przemoc seksualna w domu jest rzadkim zjawiskiem wśród respondentów.

Wyniki ankiety wskazują na to, że większość respondentów nie popiera surowych metod wychowawczych oraz wskazują na to, że kary fizyczne są w większości odrzucane jako metoda wychowawcza.

Podsumowując, przemoc domowa jest problemem rozpoznawanym przez część respondentów, ale większość nie doświadcza jej bezpośrednio. Wyniki te mogą podkreślać potrzebę dalszej edukacji i wsparcia w zakresie rozpoznawania i reagowania na przemoc domową oraz promowania zdrowych metod wychowawczych.

Podsumowanie Dorośli

Mocne Strony:

- Pozytywna Ocena Warunków Życia: Większość respondentów pozytywnie ocenia swoje warunki życia i miejsce zamieszkania.
- Umiarkowane Spożycie Alkoholu: Dominuje umiarkowane podejście do spożycia alkoholu.
- Świadomość Problemów Społecznych: Wysoka świadomość różnych problemów społecznych, w tym przemocy domowej i narkotyków.
- Niski Poziom Uzależnień: Niska obecność uzależnień od hazardu i narkotyków wśród badanych.

Słabe Strony:

- Niewystarczające Działania Miasta/Gminy: Respondenci uważają, że lokalne działania przeciwdziałające problemom alkoholowym i narkotykowym są niewystarczające.
- Brak Świadomości Uzależnień Behawioralnych: Większość respondentów nie ma wiedzy na temat uzależnień behawioralnych.
- Ograniczone Działania Profilaktyczne: Brak wystarczających działań profilaktycznych skierowanych do młodzieży i dorosłych w zakresie problemów społecznych.

Zagrożenia:

- Problemy Społeczne: Problemy społeczne, takie jak przemoc domowa, agresja i brak bezpieczeństwa są obecne.
- Brak Zaufania do Lokalnych Władz: Ograniczone zaufanie do skuteczności działań podejmowanych przez lokalne władze w zakresie problemów społecznych.

Wnioski z ankiety pokazują, że mieszkańcy mają pozytywny stosunek do swojego miejsca zamieszkania i są świadomi problemów społecznych, ale jednocześnie istnieje potrzeba lepszych, skuteczniejszych działań lokalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom i innych problemach społecznych. Wspieranie działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz budowanie zaufania do władz lokalnych może przyczynić się do poprawy jakości życia w społeczności.

3) Nauczyciele

Analiza odpowiedzi ukazuje percepcję różnych problemów społecznych występujących w szkołach;

- Zła sytuacja materialna rodzin uczniów: Większość respondentów (53%) uważa ten problem za umiarkowany, a 26% za znikomy. Nikt nie ocenił go jako bardzo poważny.
- Wysoka absencja szkolna: Większość (78%) uważa, że problem jest znikomy, natomiast 22% jako umiarkowany. Problem ten nie jest postrzegany jako poważny.
- Niskie wyniki nauczania: Połowa respondentów (50%) uznała to za umiarkowany problem, a 33% za znikomy. Niewielki odsetek (11%) postrzega to jako poważny problem.
- Nadużywanie urządzeń elektronicznych przez uczniów: 40% nauczycieli uznaje to za poważny problem, a kolejne 25% za bardzo poważny. Tylko 10% uważa to za znikomy problem.
- Nadużywanie alkoholu przez uczniów: Większość (76%) stwierdza, że problem nie występuje, a 24% uważa go za znikomy.

- Zażywanie narkotyków i/lub dopalaczy przez uczniów: Większość (82%) uważa, że problem nie występuje, a 18% uznaje go za znikomy.
- Brak tolerancji wśród uczniów: 40% uznaje to za poważny problem, a 35% za umiarkowany. Tylko 15% uważa go za znikomy.
- Brak współpracy rodziców ze szkołą: Niemal połowa (47%) uważa to za umiarkowany problem, a 37% za znikomy.
- Brak współpracy między miejscowymi instytucjami: Większość (58%) uważa to za umiarkowany problem, a po 16% za poważny oraz znikomy.
- Brak właściwego nadzoru uczniów przez ich opiekunów: 40% uznaje to za umiarkowany problem, a 35% za znikomy.
- Problemy rodzinne w domach uczniów: Połowa respondentów (50%) postrzega to jako umiarkowany problem, a 25% jako znikomy.
- Palenie przez uczniów papierosów i e-papierosów: Większość (75%) uważa, że problem nie występuje, a 19% ocenia go jako znikomy.
- Przemoc rówieśnicza (w tym cyberprzemoc): 40% uznaje to za poważny problem, a 25% za umiarkowany.

Respondenci wskazują różnorodne problemy i zagrożenia występujące wśród młodzieży. Najczęściej wymienianymi zagrożeniami są cyberprzemoc, brak wzajemnej akceptacji, agresja, brak szacunku, kultury, tolerancji, uzależnienie od komputera i telefonu, media, nadmierne korzystanie z telefonu, przemoc, uzależnienia, niekontrolowany dostęp do internetu i mediów społecznościowych, brak kontroli rodzicielskiej, hejt na grupach społecznościowych, oraz słowna agresja rówieśnicza. Wynika z tego, że nauczyciele dostrzegają szeroki zakres problemów związanych z nowymi technologiami, mediami społecznościowymi, brakiem odpowiednich wzorców i nadmierną ekspozycją na negatywne treści.

Podsumowanie nauczyciele

Mocne Strony:

- Zaangażowana i Wyszkolona Kadra: Wysokie zaangażowanie nauczycieli oraz ich wyszkolenie są kluczowe dla efektywności nauczania.
- Indywidualne Podejście: Nauczyciele podkreślają indywidualne podejście do uczniów, co sprzyja ich rozwojowi.
- Przyjazna Atmosfera: Pozytywna atmosfera w szkołach wspiera zarówno rozwój uczniów, jak i samopoczucie nauczycieli.

Słabe Strony:

- Ograniczone Fundusze i Zasoby: Brak funduszy na pomoce dydaktyczne oraz ograniczenia infrastrukturalne.
- Przeciężenie Dokumentacją: Wysokie obciążenie nauczycieli pracą administracyjną.
- Wypalenie Zawodowe: Niektórzy nauczyciele doświadczają braku pasji i pomysłów, co może być sygnałem wypalenia zawodowego.

Zagrożenia:

- Agresja i Cyberprzemoc: Zagrożenie agresją ze strony uczniów oraz problem cyberprzemocy.

- Nadużywanie Urządzeń Elektronicznych: Uzależnienie uczniów od mediów społecznościowych i gier komputerowych.
- Brak Współpracy z Rodzicami: Ograniczona współpraca z rodzicami może wpływać na efektywność procesu edukacyjnego.

Nauczyciele w badanej grupie dostrzegają wiele wyzwań w swojej pracy, w tym problemy społeczne uczniów, ograniczenia zasobów i wsparcia, a także własne wyzwania zawodowe, takie jak przeciążenie obowiązkami i ryzyko wypalenia. Mimo to, pozytywnie oceniają swoje środowisko pracy i podkreślają swoje zaangażowanie w rozwój uczniów. Istnieje potrzeba dalszego wsparcia dla nauczycieli w zakresie zarządzania stresem, poprawy warunków pracy, oraz wzmocnienia działań profilaktycznych w szkołach.

4) Rodzice

Rodzice wyrażają swoje opinie na temat najpoważniejszych problemów i zagrożeń wśród lokalnej młodzieży. Odpowiedzi są różnorodne i dotyczą głównie:

- Uzależnienia od cyberprzestrzeni: Wiele odpowiedzi wskazuje na problem nadmiernej ekspozycji młodzieży na cyfrowe media, w tym na uzależnienie od Internetu, telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych. Rodzice są zaniepokojeni konsekwencjami długotrwałego korzystania z tych urządzeń przez dzieci.
- Przemoc i agresja: Kwestia przemocy, zarówno psychicznej, jak i fizycznej, jest często podnoszona. Wskazuje się na przemoc w szkołach, przemoc rówieśniczą oraz cyberprzemoc, w tym hejt w mediach społecznościowych i problemy związane z internetowym znęcaniem się.
- Narkotyki i dopalacze: Niektórzy rodzice wskazują na problem używania narkotyków i dopalaczy przez młodzież, co jest dla nich źródłem poważnego zaniepokojenia.
- Brak tolerancji i wyśmiewanie: W odpowiedziach pojawia się również problem braku tolerancji oraz wyśmiewania i wykluczenia wśród młodzieży.
- Nadużywanie używek: Rodzice zwracają uwagę na problem nadużywania alkoholu i papierosów przez młodzież.
- Izolacja społeczna i brak zajęć pozaszkolnych: Podkreśla się również brak miejsc i możliwości dla młodzieży do rozwijania zainteresowań i umiejętności społecznych poza szkołą.

Podsumowując, rodzice są świadomi istnienia różnych działań profilaktycznych w szkołach ich dzieci, choć nie wszyscy mają pełną wiedzę na ich temat. Warsztaty i pogadanki są najczęściej wymienianymi formami profilaktyki, a skuteczność tych działań jest oceniana różnie, z przewagą umiarkowanej skuteczności.

Ponadto rodzice wskazują na szereg innych problemów, od braku efektywnych działań przeciwdziałających agresji, poprzez niewystarczające warunki lokalowe i edukacyjne, aż po słabą współpracę ze szkołą i ograniczone wsparcie psychologiczne dla uczniów.

Podsumowanie Nauczyciele

Mocne Strony:

- Zaangażowanie Rodziców: Wysoki stopień zaangażowania, szczególnie matek, w kwestie edukacyjne i szkolne dzieci.
- Dobra Infrastruktura Sportowa: Dostęp do obiektów sportowych w szkołach.

- Kameralna Atmosfera: Mała liczba uczniów w klasach sprzyja indywidualnemu podejściu do ucznia.

Słabe Strony:

- Problemy z Agresją i Przemocą: Brak skutecznych działań przeciwko agresji i przemocy wśród uczniów.
- Ograniczone Zajęcia Pozaszkolne: Niedostatek zajęć dopasowanych do zainteresowań i wieku uczniów.
- Niewystarczająca Współpraca ze Szkołą: Trudności w komunikacji i współpracy rodziców ze szkołą.

Zagrożenia:

- Nadużywanie Urządzeń Elektronicznych: Wzrastający problem uzależnienia od urządzeń elektronicznych wśród młodzieży.
- Brak Wsparcia Psychologicznego: Ograniczony dostęp do wsparcia psychologicznego dla uczniów.
- Zła Sytuacja Materialna Niektórych Rodzin: Odbicie na dostępie do edukacji i zasobów.

Rodzice w badanej grupie są zaniepokojeni różnymi aspektami edukacji i rozwoju swoich dzieci, szczególnie w kontekście wyzwań społecznych i technologicznych. Wyrażają potrzebę większego wsparcia ze strony szkół w zakresie przeciwdziałania problemom takim jak agresja, uzależnienie od urządzeń elektronicznych i brak wystarczających zajęć pozaszkolnych. Istotne jest również wzmocnienie dialogu i współpracy między rodzicami a szkołami oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla uczniów. Wzrost świadomości rodziców na temat dostępnych działań profilaktycznych i wsparcia edukacyjnego może pomóc w lepszym reagowaniu na te wyzwania.

Wskaźnik II. Analizy danych ilościowych - liczba podań o zobowiązanie do leczenia odwykowego

tabela nr 1. Liczba podań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach w latach 2020 – 2023

rok	2020	2021	2022	2023
liczba podań	37	21	18	19

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Powyższe zestawienie prezentuje spadek liczby podań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach (dalej zwaną GKRPA M-ce). Powodem dużej liczby podań/wniosek w 2020 r. jest prawdopodobnie efekt wprowadzenia w naszym kraju stanu epidemii, w tym narodowej kwarantanny, izolacji oraz czasowego zamknięcia zakładów pracy, jak i szkół. Wiązało się to wówczas z konieczności zmagania się z trudnymi emocjami, lękami o zdrowie i życie własne i najbliższych, lękami egzystencjalnymi dotyczącymi przyszłości, a także poczuciem bezradności wobec sytuacji zewnętrznej.

Z informacjami GKRPA Michałowice, wynika, iż większość osób zgłaszanych do Komisji celem podjęcia wobec nich działań, w związku z nadużywaniem przez nich alkoholu, przejawia w swoim zachowaniu różne formy agresji, zakłóca spokój i porządek publiczny, przyczynia się do powstania w rodzinie konfliktów, kłótni i awantur.

Tabela nr 2. Liczba wniosków o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym złożonych do sądu w latach 2020-2023

rok	2020	2021	2022	2023

liczba podań	15	12	11	17
--------------	----	----	----	----

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Tabela nr 3. Liczba osób umieszczonych w Izbie Wyrzeźwień w Krakowie w latach 2020-2023

rok	2020	2021	2022	2023
liczba podań	2	5	4	4

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Niestety w rzeczywistości odsetek problemów związanych z chorobą alkoholową, jak i ryzykownym spożywaniem alkoholu czy też pićem szkodliwym nie jest odzwierciedleniem w rzeczywistości. Tylko pewien procent osób postanawia dobrowolnie podjąć działania w kierunku zobowiązania do przeciwalkoholowego leczenia odwykowego. W większości przypadków to rodziny, w których występują problemy alkoholowe wołają w nich trwać niż zacząć przeciwdziałać. To wiąże się przede wszystkim z mechanizmem współzależnienia wśród członków rodziny.

Podsumowując powyższe bardzo ważne znaczenie ma niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudnościami w leczeniu odwykowym przeciwalkoholowym i pozostawaniu w stanie trzeźwości. Należy również pamiętać o objęciu wsparciem członków rodzin ww. osób.

IV. ZASOBY W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI

Na terenie gminy Michałowice rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemów związanych z używaniem narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach,
- 2) Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Michałowicach ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach oraz funkcjonujący w ramach jego struktury organizacyjnej Punkt Wsparcia Rodziny w Michałowicach,
- 5) Komisarjat Policji w Zielonkach, z siedzibą w Krakowie,
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie,
- 7) szkoły podstawowe, przedszkola i żłobki działające na terenie gminy Michałowice,
- 8) stowarzyszenia, organizacje pozarządowe oraz kluby sportowe działające na terenie gminy Michałowice,
- 9) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDEA” w Michałowicach,
- 10) Centrum Medyczne w Batowicach,

jako jednostki zaangażowane bezpośrednio lub pośrednio w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Michałowice – **dzieci, młodzież oraz dorośli, w tym seniorzy.**

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.

Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą.

Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem.

Program adresowany jest także do osób pijących alkohol i używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy lub uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczne), utrzymujących abstynencję i współuzależnionych tj. rodzin i bliskich (działania wspierające).

VI. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel I: ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU ORAZ NARKOTYKÓW – w ramach działalności punktu konsultacyjnego				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym zatrudnianie specjalistów (terapeuci ds. uzależnień) 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób objętych działaniami liczba szkoleń liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego
B	Prowadzenie, w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Wsparcia Rodziny oraz poszerzanie jego oferty	<ul style="list-style-type: none"> finansowanie działalności Punktu Wsparcia Rodziny zatrudnianie specjalistów (psycholog) 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> wysokość środków przeznaczonych na zadanie
C	Zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów GOPS	<ul style="list-style-type: none"> finansowanie programów terapeutycznych 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> wysokość środków przeznaczonych na zadanie liczba osób, które wzięły udział w programach terapeutycznych

D	Udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie pomocy psychologicznej i terapeutycznej 	<p>Punkt konsultacyjny</p> <p>Punkt Wsparcia Rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba porad • liczba osób które skorzystały ze wsparcia psychologicznego • liczba osób, które skorzystały z terapii
E	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie własnych materiałów informacyjnych na temat możliwości szukania pomocy (w tym: bazy dostępnych ośrodków odwykowych) 	<p>GOPS Michałowice</p> <p>GKRPA Michałowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych akcji o charakterze informacyjno-edukacyjnym
F	Monitorowanie liczby osób korzystających z usług oraz jakości udzielanych świadczeń	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie okresowych i rocznych zestawień i sprawozdań 	<p>GOPS Michałowice</p> <p>GKRPA Michałowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje programów • liczba osób skierowanych do podmiotów leczniczych • liczba osób, które ukończyły program terapii • liczba osób kolejny raz rozpoczynających terapię

**Cel II:
UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE ORAZ NARKOMANII, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ – w ramach działalności punktu konsultacyjnego**

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (terapeuta ds. uzależnień) • finansowanie działalności Punktu Wsparcia Rodziny • świadczenie poradnictwa i pracy socjalnej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • realizacja procedury Niebieskiej Karty 	<p>GOPS Michałowice</p> <p>GKRPA Michałowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia GOPS, Punktu Konsultacyjnego, Punktu Wsparcia Rodziny • ilość ulotek/ informatorów
B	Udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego dzieciom z rodzin, w których występują problemy alkoholowe	<ul style="list-style-type: none"> • dyżury psychologa i terapeuty ds. uzależnień • działalność Punktu Konsultacyjnego • działalność Punktu Wsparcia Rodziny 	<p>GOPS Michałowice</p> <p>GKRPA Michałowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba porad i konsultacji psychologicznych • liczba osób korzystających z pomocy psychologa i terapeuty uzależnień

			Punkt Konsultacyjny Punkt Wsparcia Rodziny	
C	Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę	<ul style="list-style-type: none"> • dyżury prawnika 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba konsultacji prawnych • liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego
D	Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie diagnozy potrzeb w tym zakresie • finansowanie kosztów szkoleń i warsztatów 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • wysokość środków przeznaczonych na zadanie • liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów • liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach i warsztatach
E	Organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów ds. uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień (gminnych i pozagminnych), a także uczestniczenie w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań tematycznych 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań konsultacyjnych • liczba osób biorących udział w spotkaniach • liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego • liczba spotkań grup roboczych

Cel III:

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAVIORALNYM, w szczególności dla dzieci i młodzieży

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Edukacja dzieci i młodzieży – dofinansowanie	<ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych, klubów 	GOPS Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba środowiskowych programów profilaktycznych

	<p>dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, mających na celu rozwój dzieci i dających alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu</p>	<p>sportowych itp. realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, na wsparcie realizacji zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym lub zajęć wyrównawczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjnowarsztatowych • realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii 	<p>organizacje pozarządowe</p> <p>placówki oświatowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj prowadzonych zajęć • liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
B	<p>Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie półkolonii, kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży szkolnej (wypoczynek zimowy i/lub letni)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie działalności organizacji pozarządowych i klubów sportowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym 	<p>GOPS Michałowice</p> <p>GKRPA Michałowice</p> <p>organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj dofinansowanych form spędzania czasu wolnego • liczba dzieci uczestniczących w tych formach • wysokość środków przeznaczonych na zadanie

Cel IV: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	<p>Prowadzenie lub wspieranie inicjatyw profilaktycznych i promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych z uwzględnieniem 	<p>GKRPA Michałowice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • wysokość środków przeznaczonych na zadanie

		stowarzyszeń abstynenckich.		
--	--	-----------------------------	--	--

Cel V: PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 131 I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŻWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych sprzedaży alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych kontroli
B	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zawiadamiających o popełnianiu przestępstwa 	GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych czynności

Cel VI: INSTYTUCJA ZOBOWIĄZANIA DO LECENIA ODWYKOWEGO - ZAPEWNIENIE DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • obsługa administracyjna, • wynagrodzenia członków GKRPA, • dodatkowe szkolenia dla członków GKRPA • pokrywanie kosztów sądowych 	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami • liczba szkoleń • liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego • wysokość środków przeznaczonych na zadanie
B	Zabezpieczenie pracy Biegłym Sądowym	<ul style="list-style-type: none"> • wydawania opinii przez biegłych sądowych 	GKRPA Michałowice	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych na badanie psychiatryczno-psychologiczne • liczba sporządzonych opinii przez biegłych sądowych • wysokość środków przeznaczonych na zadanie

VII. MONITORING EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoring prowadzony jest w celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Programie oraz wypracowania wniosków i priorytetów służących do projektowania gminnego programu w perspektywie długoletniej. Odbywa się w sposób ciągły poprzez dokonywanie bieżących kontroli jakości i rzetelności realizowanych zadań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych będących w posiadaniu gminy. Monitoring prowadzi się w oparciu o wskaźniki opisane w części „V. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU” oraz zawarte umowy/porozumienia.

VIII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Zgodnie z art. 41 ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu w danym roku, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. W związku z powyższym;

- raport za rok 2024 zostanie przedłożony Radzie Gminy Michałowice do 30 czerwca 2025 r.,
- raport za rok 2025 zostanie przedłożony Radzie Gminy Michałowice do 30 czerwca 2026 r.,
- raport za rok 2026 zostanie przedłożony Radzie Gminy Michałowice do 30 czerwca 2027 r.

Jednocześnie art. z art. 41 ust. 2c ww. ustawy nakłada także obowiązek sporządzania, na podstawie opracowanej ankiety przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku i przesyłania jej do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja. W związku z powyższym:

- raport za rok 2024 zostanie przesłany do KCPU do dnia 15 kwietnia 2025 r.,
- raport za rok 2025 zostanie przesłany do KCPU do dnia 15 kwietnia 2026 r.,
- raport za rok 2026 zostanie przesłany do KCPU do dnia 15 kwietnia 2027 r.

IX. TERMIN I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zadań objętych Programem została zaplanowana na okres trzech lat, tj. 2024-2026. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie. Proces wdrażania Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji (np. z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej, newsletterów, bieżących spotkań z realizatorami), a także inicjowaniu i prowadzeniu konsultacji z wykonawcami zadań.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, którego zadaniem jest komunikacja pomiędzy poszczególnymi podmiotami wdrażającymi i realizującymi zadania w środowisku lokalnym oraz ich formalne i finansowe rozliczenie, prowadzenie monitoringu realizacji owych zadań, a także dokonywanie ewaluacji.

Wsparcie realizacji zadań, o którym mowa w niniejszym Programie, tj. zadanie „*Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie półkolonii, kolonii i obozów (...)*” oraz „*Edukacja dzieci i młodzieży – dofinansowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych (...)*” w ramach Celu nr III „*Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom (...)*” wybranym podmiotom, nastąpi zgodnie z rozdziałem 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podmioty wdrażające i realizujące poszczególne zadania zobowiązuje się do przedstawiania jednostce koordynującej informacji o podjętych zadaniach, o postępie w ich realizacji oraz o problemach wynikłych w trakcie. Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie działań korygujących.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Finansowanie częściowo opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert. Ponadto, działania mogą być współfinansowane ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Należy pamiętać, że podczas realizacji Programu, gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Finansowanie Programu zostało ujęte w budżecie gminy. Wysokość środków finansowych na realizację Programu określi Wójt Gminy Michałowice odpowiednim zarządzeniem, z podziałem na poszczególne zadania w zakresie zapobiegania alkoholizmowi oraz narkomanii.

XI. ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GKRPA

Zgodnie z art. 41 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ponadto konieczność ujęcia w Programie zasad wynagradzania członków GKRPA nakłada art. 41¹ ust. 5 ww. ustawy. W związku z powyższym:

- 1) wszyscy członkowie komisji pobierają wynagrodzenie miesięczne za pracę w komisji, udział w posiedzeniach komisji lub zespołu roboczego. Wynagrodzenia to jest płatne do ostatniego dnia miesiąca w danym miesiącu;
- 2) posiedzenia komisji odbywają się nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Wyjątkiem, na podstawie uzasadnionej przyczyny, jest decyzja przewodniczącego o odwołaniu posiedzenia;
- 3) wynagrodzenie miesięczne przewodniczącego komisji wyniesie 15% minimalnego wynagrodzenia;
- 4) wynagrodzenie miesięczne sekretarza komisji wyniesie 20% minimalnego wynagrodzenia;
- 5) wynagrodzenie miesięczne członka komisji wyniesie 10% minimalnego wynagrodzenia;
- 6) członkowie komisji mogą dobrowolnie zrzec się swojego wynagrodzenia za pracę w Komisji.